

Igor Marko Gligorić
Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, Zagreb
igligoric@ffzg.hr

Izražavanje emocija i *male riječi* u hrvatskome jeziku

Sažetak

U tekstu se razmatra jezično kodiranje emocija s obzirom na *male riječi*, ponajprije čestice i uzvike. Čestice i uzvici identificiraju se kao riječi koje su nositelji ekspresivnosti. Nadalje se analiziraju iz morfološke, sintaktičke, semantičke i pragmatičke perspektive. U analizi se polazi od određenja čestica i uzvika u hrvatskim i stranim priručnicima, općelingvističkim, gramatikama i rječnicima. Nakraju se uočavaju sličnosti u opisima dviju razreda riječi te se predlaže opis koji bi u većoj mjeri razlučio kategoriju vrste riječi od službe riječi u rečenici uvažavajući međusobnu ovisnost i isprepletenost jezičnih razina.

Ključne riječi: čestice, uzvici, morfologija, sintaksa.

Literatura

Anić, Vladimir. 2006. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.

Appendini, Francesco Maria. 1828. *Grammatica della lingua illirica*. Dubrovnik: Presso Antonio Martecchini.

Babić, Stjepan; Brozović, Dalibor; Moguš, Milan; Pavešić, Slavko; Škarić, Ivo; Težak, Stjepko. 1991. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika: nacrti za gramatiku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Babukić, Vjekoslav. 1836. *Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga*. Zagreb.

Brlić, Ignjat Alojzije. 1850. *Grammatik der Illyrischen Sprache: wie solche in Bosnien, Dalmazien, Slawonien, Serbien, Ragusa & c. dann von den Illyriern in Banat und Ungarn gesprochen wird*. Ofen: Universitäts Schriften.

Drosdowski, Günther (ur.). 1984. *Duden – Grammatik der deutschen Gegenwartssprache*. Mannheim: Bibliographisches Institut.

Gligorić, Igor Marko. 2013. *Hej, da ili ne? (Uzvik, čestica, veznik?)*. Diplomski rad. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. 62 str.

Gligorić, Igor Marko. 2017. Sintaktičko određenje uzvika. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 43/2. 343–358.

Gligorić, Igor Marko. 2018. *Uzvik i veznik: vrste riječi i (nad)rečenične službe*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti.

Grevisse, Maurice. 2007. *Le petit Grevisse: grammaire française*. Bruxelles: De Boeck.

Jakobson, Roman. 1966. *Lingvistika i poetika*. Beograd: Nolit.

Jelaska, Zrinka. 2010. Dvojčane podjele vrsta riječi: samoznačnost i promjenljivost. U: *Jezična skladanja – zbornik o šezdesetogodišnjici prof. dr. Ive Pranjkovića* (ur.: L. Badurina i V. Mihaljević). 101–127. Udruga đaka Franjevačke klasične gimnazije Visoko. Zagreb.

Jojić, Ljiljana (ur.). 2015. *Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika*. Zagreb: Školska knjiga.

Kašić, Bartol. 2002. *Institutionum linguae illyricae libri duo*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Križanić, Juraj. 1984. *Gramatično izkazanje ob ruskom jeziku*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Maretić, Tomo. 1963. *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.

Marković, Ivan. 2012. *Uvod u jezičnu morfologiju*. Zagreb: Disput.

Pintarić, Neda. 2002. *Pragmemi u komunikaciji*. Zagreb: FF press – Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Pranjковиć, Ivo. 2009. Nepromjenjive riječi i gramatika. U: *Njegoševi dani. Zbornik radova* (ur. T. Bečanović). 329–335. Cetinje: Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet Nikšić.

Pranjковиć, Ivo. 2013. *Gramatička značenja*. Zagreb: Matica hrvatska.

Raffaelli, Ida. 2015. *O značenju: uvod u semantiku*. Zagreb: Matica hrvatska.

Raguž, Dragutin. 1997. *Praktična hrvatska gramatika*. Zagreb: Medicinska naklada.

Saussure, Ferdinand de. 2000. *Tečaj opće lingvistike*. Zagreb: ArTresor – Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Serianni, Luca (i Castelveccchi, Alberto). 1997. *Grammatica italiana: italiano comune e lingua letteraria*. Torino: UTET Libreria.

Silić, Josip; Pranjковиć, Ivo. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.

Simeon, Rikard, 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva na 8 jezika: hrvatsko-srpski, latinski, ruski, njemački, engleski, francuski, talijanski, španjolski*. Sv. 1 i 2. Zagreb: Matica hrvatska.

Starčević, Šime. 2002. *Nova ričoslovica ilirička*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Vuletić, Branko. 2007. *Lingvistika govora*. Zagreb: FF press.

Expressing emotions and *small words* in Croatian

Summary

The paper discusses the linguistic coding of emotions regarding *small words*, primarily particles and interjections. Particles and interjections are identified as words that carry expressiveness. They are further analysed from a morphological, syntactic, semantic and pragmatic perspective. The analysis starts with the definitions of particles and interjections in Croatian and foreign manuals, general linguistics, grammars and dictionaries. Finally, similarities in the descriptions of the two word classes are detected, and a description that would more differentiate the category of word classes from the functions of a particular word in the sentence is proposed, taking into account the interdependence and interplay of the levels of linguistic structure.

Keywords: particles, interjections, morphology, syntax.